

Tilläggsuppdrag för naturvärdesinventering Nordrona

Om dokumentet

Enetjärn Natur AB på uppdrag av Norrtälje kommun

Tilläggsuppdrag naturvärdesinventering Nordrona

Utredningen har genomförts i juni 2015.

Följande personer har medverkat i utredningen:

Kirsi Jokinen – fältbesök och rapportering

Nic Kruys – kvalitetsgranskning

Båda är verksamma vid Enetjärn Natur AB. Enetjärn Natur har genomfört uppdraget som underkonsulter åt Geosigma. Projektledare på Geosigma har varit Sofia Lücke.

Omslagsbild: Utsikt mot nordväst över det aktuella utredningsområdet.

Samtliga fotografier: Enetjärn Natur AB om inte annat anges.

Kartmaterial har använts med tillstånd från Lantmäteriet: © Lantmäteriet Medgivande R50171088_140001.

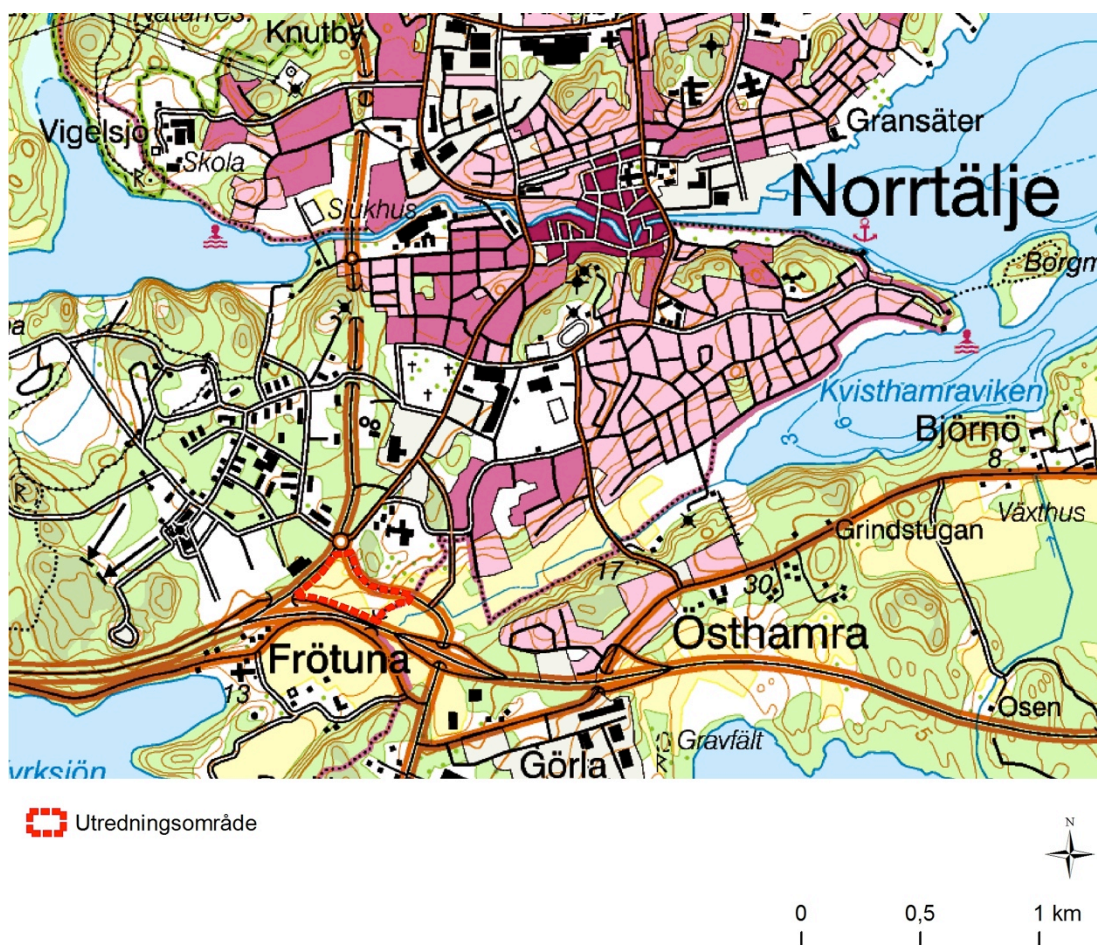
Innehåll

1 Om projektet	4
2 Utredningens resultat.....	5
2.1 Generellt biotopskydd	5
2.2 Karminspinnare	8
2.3 Ask	10
Källor	12

1 Om projektet

Som ett tilläggsuppdrag för naturvärdesinventeringen för Nordrona (Enetjärn Natur 2015) har en utredning genomförts vid Norrtälje stads södra infart på fastighet Görla 8:1 och Tälje 4:45, se markerat utredningsområde i figur 1. I det aktuella området planerar Norrtälje kommun att ta fram en detaljplan för en ny brandstation. Uppdraget omfattar utredning av generellt biotopskydd, förekomst av karminspinnare och ekologisk betydelse av ask. Området besöktes i fält 2015-06-17. Nedan redovisas resultaten för varje delutredning i sig.

1. Utredningsområdet ligger vid Norrtälje stads södra infart, norr om E18.

2 Utredningens resultat

Det område som utredningen omfattar är ca 5,7 ha stort och avgränsas av vägar i norr, väster och söder samt av en gång- och cykelväg i öster. Markvegetationen utgörs av gräs och örter. Området utgörs av före detta åkermark.

2.1 Generellt biotopskydd

Fyra objekt som omfattas av generellt biotopskydd avgränsades inom utredningsområdet: två åkerholmar och två öppna diken (figur 2).

2. Kartan visar områden som omfattas av generellt biotopskydd inom utredningsområdet.

Åkerholmarnas betydelse för fåglar

Åkerholmarna bidrar till variationen i jordbrukslandskapet och är generellt viktiga för fågellivet. Åkerholmar erbjuder skydd, föda och häckningsplatser för många fågelarter

som är knutna till jordbrukslandskapet. I de två åkerholmarna i utredningsområdet växer det bärande träd som lockar fåglar. Träd och buskar som växer på åkerholmarna erbjuder skyddade platser för fåglar. Dock är de aktuella åkerholmarna små och i den omgivande åkermarken har grävarbeten nyligen utförts på ganska stora ytor, vilket minskar markens betydelse för fågellivet.

Objektsbeskrivningar generellt biotopskydd

1 Den norra åkerholmen

Åkerholme med lövträd (lönns, rönn, sälg, ask och äppelträd). De flesta träd är yngre men ett fåtal något grövre träd finns. Några stående, ganska kläna, döda träd finns på åkerholmen. I buskskiktet växer det gott om plantor av ask och rosbuskar. Fältskiktet är glest och utgörs av bl.a. midsommarblomster, stenbär, vanlig smörblomma och olika gräs. Små hållar och enstaka block finns på marken. Runt hållarna är floran lite mer varierande med bl.a. brudbröd, kärleksört och smultron.

3. Den norra åkerholmen.

2 Den södra åkerholmen

Glest trädbevuxen åkerholme med lönn och rönn. Några av rönnarna har enstaka döda stammar. I buskskiktet växer det tätt med rosbuskar och några buskar av måbär samt olvon. Fältskiktet domineras av gräs. Andra arter som förekommer är bl.a. brudbröd, kärleksört, majbräken, smultron, stensöta, teveronika och tjärblomster. Marken är blockrik och inslag av hållmark finns på holmen.

4. Den södra åkerholmen.

3 Det västra diket

Ett litet dike med en ca 20 cm bred vattenfåra som ligger ca 50 cm under marknivån. Vegetationen i diket påminner om den på marken runtomkring. Av fuktgynnade arter växer vass på några ställen i diket.

5. Det västra diket.

4 Det östra diket

Ett dike med en ca 30 cm bred vattenfåra som ligger ca 50 cm under markytan. Klibbalar växer längs med diket. I övrigt finns det enbart lite vegetation i diket – främst gräs.

6. Det östra diket.

Åkerholmarna i förhållande till övriga trädklädda marker i planens östra delar

I den östra delen av området finns det ytterligare några träddungar som utgörs av träd som växer längs med de två diken och andra träd av igenväxningskaraktär som kommit upp eftersom marken inte längre brukas. I övrigt påminner de trädklädda markerna i östra delen av utredningsområdet om åkerholmarna; här växer en blandning av olika lövträd och träden är mestadels yngre. Markfloran är dock inte lika varierande som i åkerholmarna där det finns inslag av hållmark.

2.2 Karminspinnare

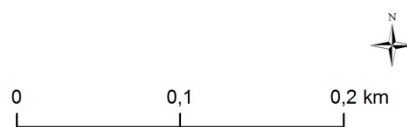
Enligt Artportalen har karminspinnare observerats vid E18 vid påfarten strax sydost om utredningsområdet. Enligt observatören verkar karminspinnare finnas efter E18 hela vägen från Riddersholm till Norrtälje. För att undersöka utredningsområdets lämplighet för karminspinnare gjordes en riktad inventering av värdväxten stånds i området.

7. Karminspinnarens värdväxt stånds i utredningsområdet.

Karminspinnare är en gråsvart och röd fjäril. I Sverige förekommer karminspinnare sällsynt från Skåne till Uppland. Karminspinnarens larver lever oftast på växten stånds och fjärilen förekommer på torra marker där värdväxten finns. Stånds är en flerårig ört med flikiga blad och gula blommor. Stånds förekommer huvudsakligen i södra Sverige men finns ända upp i Norrlands kusttrakter. Arten växer på sandig till grusig gräsmark, samt i vägkanter, skogsbryn och torrbackar, ofta på kulturmark. Stånds är giftig och bekämpas därför ofta i betesmarker. Varken karminspinnare eller stånds är rödlistade eller upptagna i Artskyddsförordningen.

Stånds påträffades på flera ställen inom utredningsområdet, se karta i figur 7. Eftersom värdväxten stånds växer i området finns det även potential att karminspinnare förekommer där. En karminspinnare observerades under fältbesöket flygandes i södra delen av området, intill E18.

7. Karminspinnarens värdväxt stånds förekommer utspridd i utredningsområdet.

Hänsynsåtgärder för karminspinnare

Eftersom varken karminspinnare eller stånds är upptagna på Artskyddsförordningen går det inte med stöd av denna ställa formella krav på hänsyn vid exploatering. Trots att karminspinnaren är ganska sällsynt finns det ingen särskild anledning att rekommendera specifika hänsynsåtgärder. Däremot finns det goda möjligheter att gynna karminspinnaren och ståndsbeståndet i området genom att lämna den ca 10 meter breda slänten ner till motorvägen orörd. Stånds förekommer utspridd längs med hela slänten och det finns dessutom uppgifter på att karminspinnare förekommer längs med E18 under en längre sträcka.

2.3 Ask

Trädet ask förekommer i utredningsområdet. Ask är rödlistad som starkt hotad eftersom den är kraftigt drabbad av askskottssjuka. Ask är mycket viktig för den biologiska mångfalden eftersom många andra arter, varav flertalet hotade, lever på just ask.

Inom utredningsområdet förekommer ask framför allt i träddungarna i östra delen av inventeringsområdet men enstaka exemplar växer även i den norra åkerholmen och

längs med E18. Vanligast är plantor av ask och yngre träd. Endast ett par grövre askar med stamdiameter upp till 40 cm påträffades. På de yngre askarna växer det ännu inga epifyter (mossor och lavar som växer på trädstammar) men på de lite grövre träden växer bl.a. blåslav, brosklavar, slånlav, skrynPELLAV, cypressfläta och hätt mossor.

Eftersom askarna i inventeringsområdet är så pass unga bedöms de inte vara av större betydelse för arterna knutna till ask. Inga rödlistade arter eller arter som signalerar högt naturvärde påträffades på askarna. Det finns inte heller några uppgifter om sådana arter i tillgänglig dokumentation, och det saknas anledning att misstänka förekomst av sådana arter. Om askarna får växa kvar kommer de dock i framtiden få ett högre värde. Två askar ser ut att vara drabbade av askskottssjuka så trädens framtid är osäker även om de inte avverkas.

Källor

Webbsidor

Uppgifter om karminspinnare har hämtats från www.entomologi.se

Uppgifter om stånds har hämtats från Den virtuella floran www.linnaeus.nrm.se/flora

Uppgifter om växt- och djurförekomster har hämtats från www.artportalen.se 2015-06-16

De kartor och ortofoton som använts finns tillgängliga på Lantmäteriets karttjänst [SeSverige](http://SeSverige.se)

Litteratur

Enetjärn Natur, 2015: Inventering och bedömning av naturvärde – Nordrona i Norrtälje kommun. Norrtälje kommun.